

[M. F. Mortensen.]

den, naar der for et Erhverv indtræffer vanskelige Forhold.

Det Lovforslag, der er til Behandling i Dag, tilsigter en Fortsættelse af de senere Aars Hjælpeforanstaltninger. Det tilsigter at yde Støtte til de Landmænd, som er ramt af den frygtelige Kvægsyge, Mund- og Klovesygen, der nu i næsten et Aar har hærget Landet, og hvorved mange Landmænd har lidt et høveligt Tab.

§ 1 gaar ud paa, at der af Statskassen kan udredes Erstatning for Kreaturer paa 6 Maaneder og derover, der er døde af Mund- og Klovesygen, samt for Kreaturer, der inden 8 Uger efter, at Desinfektionen af den paagældende Ejendom er tilendebragt, er dræbt i Henhold til Loven af 1916 om Værn for Dyr. Erstatningen foreslaas ydet med 200 Kr. pr. Kreatur paa 2 Aar og derover, 100 Kr. pr. Kreatur paa 1 Aar og indtil 2 Aar samt 50 Kr. pr. Kreatur paa 6 Maaneder og indtil 1 Aar.

Som det fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget, er dette foreslaet, efter at der er opnaaet Enighed mellem Landbrugsministeren og Landbrugsraadet om, at Erstatningen begrænses til Dødsfald, og om, at Erstatningsbeløbene udredes alene af Statskassen. Naar man begrænser Erstatningen til Dødsfald, vil der langtfra blive ydet Erstatning for alle de Tab, som denne Kvægsyge foraarsager. Der har ogsaa mellem Ministeren og Landbrugsraadet været ført Forhandling om en mere vidtgaaende Erstatning, saaledes at samtlige Landmænd i Forhold til Kreaturantallet ydede den ene Halvdel og Staten den anden Halvdel af Erstatningsbeløbet. Erstatning skulde i saa Fald ogsaa ydes for Udsætterkøer. Landbrugsraadet har imidlertid ikke kunnet gaa ind paa dette, og naar Staten skal udrede hele Erstatningen, kan jeg fuldt ud tiltræde, at der kun ydes Erstatning for Dødsfald. Skulde Staten alene betale Erstatning ogsaa for Driftstab, da vilde det faa saa vidtrækkende Konsekvenser, at det vanskeligt kunde overses, thi da kunde Erstatningen vanskeligt indskrænkes til Landbruget alene. Der er jo mange, der ikke er Landbrugere, men som har stor Tilknytning til Landbruget, der ogsaa har haft større eller mindre Tab under Epizootiens Forløb. Der er f. Eks. Fodermestre, der delvis lønnes med Procenter af Mælkeydelsen, og hvis Løn er gaaet betydeligt ned ved den formindskede Mælkeydelse, og der kan være Haandværkere og handlende, der bor inden for de afspærrede Distrikter, der ogsaa har lidt Tab i deres

Forretning, og der kan være Arbejdere, der har haft vanskeligt ved at søge Arbejde, paa Grund af at de har boet inden for de afspærrede Distrikter og derved har faaet en mindre Fortjeneste. Det kunde, som sagt, føre meget vidt, og det vilde være meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at kontrolere Rigtigheden af de Krav, der vilde komme frem. Naar Staten skulde betale disse Udgifter, mener jeg, at Staten har Forpligtelse lige saa vel over for den ene Samfundsborger som over for den anden og derfor meget vanskeligt vilde kunne afvise Krav. Man kan vel ogsaa sige, at Statens Forpligtelser bør være størst over for dem, der selv yder noget til Imødegaaelse af vanskelige Tider, og jeg siger vist ikke for meget, naar jeg siger, at det ikke tilstrækkeligt er gaaet op for Landmændene, at det gamle Ord „Hjælp til Selvhjælp“ ogsaa burde gælde dem og i højere Grad end nu praktiseres af Landmændene.

Jeg synes, at der herfra burde rettes en kraftig Opfordring til Landmændene om, at de, naar de, hver Gang vanskelige Forhold indtræder, kræver Samfundets Hjælp, i normale Tider selv er med til at bringe Ofre i Lighed med andre, der forsikrer sig f. Eks. mod Sygdom, Arbejdsløshed m. m., og jeg haaber, at der, naar Virkningerne af denne Epizooti er overstaaet, rundt i Landet maa blive oprettet Forsikringer, hvor Landbrugerne, eventuelt med Støtte fra Staten, kan faa Erstatning, næste Gang Sygdommen viser sig. Nu denne Gang er Staten ene om Hjælpen, men jeg henstiller, om der ikke kan hentes Hjælp andre Steder fra. Jeg skal indrømme, at den Hjælp, som dette Lovforslag tilsiger, langtfra dækker det Tab, Landbrugerne har haft, men saa vidt mig bekendt henligger der ca. 5 Mill. Kr. i Smørfonden og i Toldkontingentfonden. Det er Penge, som vel nok er beregnet til andre Formaal, men som sikkert med god Vilje kunde frigøres. Det er jo da Landmændenes egne Penge, og kunde en Del af disse Penge bruges til Hjælp for dem, der har lidt Driftstab, synes jeg, det burde gøres.

Jeg vil gerne knytte et Par Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag.

I § 2 fastsættes Størrelsen af det Erstatningsbeløb, der kan ydes pr. Kreatur, men der er ikke nogen Begrænsning for, hvor stort et Beløb der kan udbetales til hver enkelt Landbruger. Det forekommer mig, at dette ikke er helt rigtigt. I andre Tilfælde, hvor der ydes Støtte, har der været fastsat et Beløb som Maksimum, og jeg vilde ogsaa finde det rigtigt, om det skete i dette